

1. Infografika: sztuczna inteligencja w życiu codziennym ¹

Sztuczna inteligencja (ang. artificial intelligence, AI) to zbiór algorytmów i modeli matematycznych, które działają podobnie jak ludzki mózg. I tak jak ludzki mózg rozwija się pod wpływem bodźców, tak i one stają się coraz skuteczniejsze dzięki ogromnej ilości danych, które przetwarzają każdego dnia. Jednocześnie, w zależności od swej mocy obliczeniowej, mogą być mniej lub bardziej efektywne, podobnie jak mniej lub bardziej wydajny bywa ludzki mózg. ²

Definicja sztucznej inteligencji 1. uważa, że konieczne jest przyjęcie wspólnych europejskich ram prawnych obejmujących zharmonizowane definicje i wspólne zasady etyczne, w tym wykorzystanie AI do celów wojskowych; wzywa zatem Komisję do przyjęcia następujących definicji:

¹ [Sztuczna inteligencja: co to jest i jakie ma zastosowania? | Tematy | Parlament Europejski \(europa.eu\)](#) 04-09-2020

² [20230425 Chat GPT w szkole - szanse i zagrożenia](#)

— „**system AI**” oznacza system, który opiera się na **oprogramowaniu** albo jest **wbudowany w urządzenie**, wykazuje się **zachowaniem symulującym inteligencję** m.in. w oparciu o gromadzenie i przetwarzanie danych, analizowanie otoczenia i wyciąganie wniosków go dotyczących oraz podejmuje **działania w pewnym stopniu autonomicznie, aby osiągnąć konkretne cele**;

— „autonomiczny” oznacza system AI, który **działa na podstawie interpretacji określonych danych wejściowych i wykorzystuje zestaw wcześniej zdefiniowanych instrukcji**, lecz nie jest do tych instrukcji ograniczony, mimo że zachowanie systemu jest ograniczone celem, który mu postawiono, ukierunkowane na jego osiągnięcie i uwarunkowane innymi odnośnymi wyborami twórcy systemu;³

Rodzaje sztucznej inteligencji min.:⁴

- **intelligent assistance (IA)**, czyli przetwarzanie danych, inteligentne urządzenia - ich mechanika sterowana inteligentnie. – To to, co pomaga nam w realizowaniu naszych działań.
- **machine intelligence** - czyli **AI** zaprogramowana tak, by się uczyć. – Ona nie jest jednoznacznie groźna, być może, choć być może gdyby została stworzona przez hakera, to mogłoby tak być.
- **artificial general intelligence (AGI)** – Ona jest trochę jak dziecko. Popelnia błędy, uczy się na nich i na swoich doświadczeniach. Ma też świadomość, czym jest.
- **artificial super intelligence (ASI)** - to ten etap, gdy AI będzie nas przewyższała. – To jest ta perspektywa, która wywołuje obawy.

AI musi być bardzo uważnie programowana. Potrzebna nam **etyka**, nauka, która pomoże nam przewidzieć pewne scenariusze. Kogo dotknie AGI czy ASI? Każdego. Nikt od niej nie ucieknie. Będzie obecna wszędzie. To oznacza każdą branżę, każdy kraj, nasze rządy.⁵

Sztuczna inteligencja: regulacje prawne

W [artykule Parlamentu Europejskiego](#) z 04-04-2024 wyjaśnia, że w ramach swojej strategii transformacji cyfrowej, UE chce uregulować sztuczną inteligencję (AI) w sposób zapewniający lepsze warunki do rozwoju i wykorzystania tej innowacyjnej technologii. Sztuczna inteligencja może przynieść wiele korzyści - np. lepszą opiekę zdrowotną, bezpieczniejszy i czystszy transport, bardziej wydajną produkcję oraz tańszą i bardziej zrównoważoną energię.⁶

³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie sztucznej inteligencji, kwestie wykładni i stosowania prawa międzynarodowego (...) Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 10.11.2021 [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie sztucznej inteligencji: kwestie wykładni i stosowania prawa międzynarodowego w zakresie, w jakim dotyczy ono UE, w dziedzinie zastosowań cywilnych i wojskowych oraz kwestie kompetencji państwa poza wymiarem sprawiedliwości w sprawach karnych \(2020/2013\(INI\)\)](#) (europa.eu)

⁴ [Po co nam sztuczna inteligencja - tłumaczy Natasha Vita-More \(businessinsider.com.pl\)](#)

⁵ [Po co nam sztuczna inteligencja - tłumaczy Natasha Vita-More \(businessinsider.com.pl\)](#)

⁶ Akt ws. sztucznej inteligencji: pierwsze przepisy regulujące sztuczną inteligencję, 04-04-2024 [Akt ws. sztucznej inteligencji: pierwsze przepisy regulujące AI | Aktualności | Parlament Europejski \(europa.eu\)](#)

Parlament Europejski przyjął rozporządzenie w sprawie AI (Artificial Intelligence Act) zostało przyjęte 13 marca 2024 r. ⁷ Nowe przepisy przewidują wprowadzenie kategorii zakazanych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji. Do tych zaliczono m.in.: stosowanie rozwiązań opartych na technikach podprogowych czy takich, które dyskryminują określone grupy osób. Niedozwolone będzie także stosowanie systemów AI do tzw. oceny osób obywatelskich (social scoring). To znaczy, że nie będzie można wykorzystywać jej do śledzenia stylu życia obywateli. Akt o AI wszedł w życie **1 sierpnia 2024 roku** ⁸

Rozporządzenie AI Act wyróżnia **cztery stopnie zagrożeń**.

- Wśród niedopuszczanych działań sztucznej inteligencji są np. rozpoznawanie twarzy w przestrzeniach publicznych. Położono nacisk na wartości europejskie.
- AI Act to przepis unijny, jednak jego zapisy kierowane są głównie w stronę przedsiębiorców korzystających ze sztucznej inteligencji, ale też wielkich gigantów technologicznych, które ją tworzą.
- Zwyczajni, indywidualni użytkownicy będą zobowiązani do **oznaczania treści wygenerowanych przez AI**. ⁹

Polska, negocjując przepisy, podkreślała, że każdy system AI w jej cyklu życia powinien spełniać trzy warunki: być zgodny z prawem, uwzględniać zasady i reguły etyki dla godnej zaufania sztucznej inteligencji oraz być bezpieczny i odporny technicznie – wyjaśnia wiceminister Dariusz Standerski z Ministerstwa Cyfryzacji.

Do czego nie należy wykorzystywać sztucznej inteligencji?

1. „...**moralność** to domena ludzi i nie należy prosić sztucznej inteligencji o wskazanie, które zachowanie będzie w danym kontekście dobre, a które złe.” ¹⁰
2. W Chat GPT pojawiają się wreszcie *słowa, które – gdy są wypowiedane przez ludzi – wyrażają uczucia*, lecz należy mieć na uwadze, że chatbot używa ich w specyficznym znaczeniu:

Człowiek: OK, coraz bardziej mnie do siebie przekonujesz. :)

Chat GPT: Cieszę się, że moje odpowiedzi pomagają Ci zrozumieć, w jaki sposób sztuczna inteligencja może być użyteczna w procesie edukacji. Jeśli masz jakieś dodatkowe pytania, chętnie na nie odpowiem.

Człowiek: Użyłeś słowa „cieszę się”. Wy tłumacz mi, jak możesz się cieszyć, skoro to cecha ludzka.

Chat GPT: Masz rację, słowo "cieszyć się" jest związane z odczuwaniem emocji, co tradycyjnie uważa się za cechę ludzką. Jednakże, jako sztuczna inteligencja, ja nie posiadam świadomości ani emocji w tradycyjnym znaczeniu tych słów. Moje odpowiedzi opierają się na algorytmach

⁷ [Przełomowe przepisy dotyczące sztucznej inteligencji – Parlament Europejski przyjął rozporządzenie - Ministerstwo Cyfryzacji - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

⁸ [Rewolucja w regulacji: wchodzi w życie Akt o AI - Portal sztucznej inteligencji - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

⁹ [AI Act. Sztuczna inteligencja i europejskie wartości - Czwórka \(polskieradio.pl\)](#)

¹⁰ Cytat [20230425 Chat GPT w szkole - szanse i zagrożenia.pdf](#) s.16.

i regułach, które wykorzystują zbiór danych, aby generować odpowiedzi na zadane pytania. Słowo "cieszyć się" jest tutaj używane bardziej metaforycznie, aby wyrazić pozytywną reakcję na Twoją odpowiedź.¹¹

3. Wiarygodność danych: odpowiedzi chatbota nie zawsze są poprawne. Na etapie uczenia się korzystał on bowiem z różnych baz danych, do których był wówczas podłączony, także tych, które zawierały informacje nieprawdziwe. Ponieważ zaś jest botem, nie potrafi ocenić, które treści są wartościowe, a które nie.¹²

Chat GPT – jak korzystać z niego mądrze

Odpowiedzialne korzystanie z technologii narzuca konieczność rozwijania w uczniach umiejętności krytycznego myślenia i sprawdzania uzyskanych informacji w różnych źródłach:

- **krytyczne myślenie** – gdy podaliśmy w wątpliwość stwierdzenie, że bot odczuwa radość, i zapytaliśmy go, dlaczego powiedział, że się cieszy;
- **weryfikację uzyskanej informacji** – gdy nie uwierzyliśmy, że sekretarzem stanu w Ministerstwie X jest pan Y, i sprawdziliśmy, jak jest w istocie, korzystając z wyszukiwarki Google, która pozwoliła nam dotrzeć do oficjalnej strony internetowej właściwego resortu.
- aby uzyskać **wartościową odpowiedź z Chata GPT**, należy sformułować pytanie w sposób przemyślany oraz należy **przeanalizować i przemyśleć odpowiedź**, a nie jedynie skopiować i wkleić jej bez refleksji - gdyż informacje uzyskiwane z od chatbota i internetu i innych źródeł, nie zawsze są w 100% wiarygodne, a niektóre źródła mogą być

Odpowiedzialność uczniów za materiały.

Uczniowie winni mieć świadomość, że gdy podpisują swoim imieniem i nazwiskiem, a następnie oddają do oceny, to ręczą za jego jakość i – jeśli tylko okaże się, że informacje, które przedstawili, są nierzetelne – muszą być gotowi na poniesienie konsekwencji.

¹¹ Cytat [20230425 Chat GPT w szkole - szanse i zagrożenia.pdf](#) s. 16.

¹² Tamże [20230425 Chat GPT w szkole - szanse i zagrożenia.pdf](#) s.12